

Տ. ԱՐՇԱԿ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԳԱՅԱՆԵ ՎԱՆՔՈՒՄ ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

(11 փետրվարի 2024 թ.)

Համուն Հօր եւ Որդայ եւ Հոգայն Սրբոյ. ամէն:

Սիրելի՛ քույրեր եւ եղբայրներ, այսօր մեր Եկեղեցին տոնախմբում է Բուն բարեկենդանի տոնը: Երկար կարելի է խոսել Բուն բարեկենդանի տոնի ավանդույթների, զրույցների ու պատմությունների մասին՝ տեղ գտած թե՛ գեղարվեստական գրականության եւ թե՛ ժողովրդական բանահյուսության մեջ: Այդ զրույցները, պատումները, անգամ հեքիաթներն ունեցել են միայն մեկ նպատակ՝ ամրապնդել, տարածել, սերմանել մարդկանց մեջ Բարեկենդանի հոգեւոր բուն խորհուրդը:

Իսկ ո՞րն է Բուն բարեկենդանի խորհուրդը: Դա հասկանալու համար պիտի վերադառնանք նախամեղանչական մարդու սուրբգրային պատմությանը, արարչագործությունից հետո առաջին մարդկանց ստեղծմանը, նրանց դրախտային կյանքին՝ մինչեւ այն պահը, երբ նախամարդիկ՝ Ադամն ու Եւան, անհնազանդության պատճառով վտարվեցին դրախտից:

Այսօրվա շարականը շատ հետաքրքիր կերպով է նկարագրում մարդկանց դրախտային կյանքը: Շարականագիրն ասում է, որ Ադամն ու Եւան ցնծալով ուրախանում էին անտիրական՝ տիրություն չունեցող խնդությամբ, երբ ամեն անգամ տեսնում էին, որ Աստված այցելում է իրենց, իջնում դրախտ: Այս է շարականի իմաստային թարգմանությունը: Նախաստեղծ մարդիկ ուրախանում էին անտիրական խնդությամբ, երբ ամեն անգամ զգում էին Աստծու ներկայությունը դրախտում: Տոնի անվանումը եւս բացահայտում է նրա խորհուրդը՝ բարի կենդանություն: Մոտավորապես այն, ինչ մենք հասկանում ենք՝ երջանկություն ասելով: Եւ եթե դիմենք այլաբանությանը, գեղարվեստական մտածողությանը, ապա կհաստատենք, որ Բուն բարեկենդանի տոնախմբությունը ոչ այլ ինչ է, եթե ոչ երջանկության տոնի հիշատակությունը, երջանիկ հիշո-

ղուծյունների տոնախմբությունը: Այո՛, նախաստեղծ մարդիկ դրախտում քանի դեռ չէին մեղանչել, քանի դեռ Աստված իրենց չէր վտարել, կամ ավելի ճիշտ՝ քանի դեռ չէին հեռացել Աստծուց, երջանիկ էին:

Նրանք երջանիկ էին, երբ պահպանում էին Աստծու պատվիրանները: Աստված ասել էր, որ այն ամենը, ինչ որ ստեղծվել է, այն ամենը, ինչ որ արարվել է, պատկանում է իրենց. «Տնօրինեք, օգտվեք, վայելեք, երջանիկ եղեք»: Միակ բացառությունը, որ Աստված սահմանեց, այն էր, որ չճաշակեն դրախտի մեջ տնկված ծառերից մեկի պտուղը:

Ժողովուրդն ասում է, որ Ադամի եւ Եւայի՝ խնձոր ուտելու պատճառով մարդիկ վտարվեցին դրախտից: Իհարկե, միամտություն կլինի կարծել, որ խնդիրն ընդամենը խնձոր ուտելն էր: Մարդիկ վտարվեցին դրախտից, որովհետեւ ոտնահարեցին աստվածային պատվիրանը, չհնազանդվեցին Աստծու կամքին: Մարդիկ ասում են՝ ես պիտի որոշեմ, ինքս պիտի տնօրինեմ: Եւ այս անհնազանդության ամբողջ պատմությունը հանգում է մարդկային ես-ին: «Աստված չէ, որ պիտի որոշի, Պողոսը չէ, որ պիտի որոշի, պիտի որոշեմ ես, ես եմ որոշում՝ ինչ է իմ անելիքը, ինչ պիտի անեմ»։ Կհա մարդկային ողբերգության մեծագույն պատճառը: Եւ այս եսակենտրոնությունը, ես-ին ուղղված փառաբանությունը հանգեցրել են ողբերգական այնպիսի հետեւանքների, որոնք հաղթահարելու համար Աստված Իր Միածին Որդուն՝ Հիսուս Քրիստոսին ուղարկեց, որ գա եւ այդ ողբերգական հետեւանքները վերացնի:

Դիտեք, անցյալ օրն ընթերցում էի մի հետաքրքիր հարցազրույց: Հեղինակը հարցնում էր՝ որն է կարելու՝ երջանկությունը, առողջությունը, թե՛ հաջողությունը: Տարբեր մարդիկ տարբեր կարծիքներ էին հայտնում, տարբեր մոտեցումներ էին արտահայտում: Հիմա ուզում եմ միասին մտածենք այդ մասին՝ որն է ավելի կարելու մարդկային կյանքում՝ երջանկությունը, առողջությունը, թե՛ հաջողությունը: Մտածում եմ՝ իհարկե երջանկությունը:

Մարդիկ փնտրում են առողջություն, ցանկանում են հաջողակ լինել, բայց ես հանդիպել եմ հազարավոր առողջների, վստահ եմ՝ դուք էլ, որոնք երջանիկ չեն, տեսել եմ հազարավոր հաջողակների, որոնք եւս երջանիկ չեն: Իհարկե, սա չի նշանակում, թե բոլոր հիվանդներն ու ձախողակները երջանիկ են, ո՛չ, սխալ պետք չէ հասկանալ: Ասածս այն է, որ միայն առողջությունը եւ հաջողությունը չեն, որ երջանիկ են դարձնում մարդկանց: Դու կարող ես լինել առողջ, հաջողակ, կարող ես լինել հա-

րուստ, ճանաչված, բայց չլինել երջանիկ: Ինչո՞ւ, որովհետեւ մենք երջանկությունը փնտրում ենք ոչ այն տեղերում, ուր իրապես այն կա: Երբեմն մենք այն որոնում ենք նյութական հանգամանքների մեջ, մեր կարգավիճակի, կրթության, ճանաչված լինելու մեջ: Մինչդեռ իրական երջանկությունն Աստծու կամքի հետ մեր ներդաշնակությունն է:

Ահա այսօր այդ իրական երջանկությունը տոնախմբելու օրն է: Եւ երջանկությունը, ինչպես նախաստեղծների պատումի մեջ իսկ երեւում է, ոչ թե մեր սեփական ցանկություններին տուրք տալն է, այլ այդ ցանկություններից զերծ մնալը: Այն, ինչը կարող է սկզբնական շրջանում հաճելի թվալ, հետագայում կարող է դառնալ կործանարար: Հիմնականում երջանկությունը ոչ թե այն է, որ անենք այն, ինչ ուզում ենք, այլ չանենք այն, ինչ որ չենք ուզում:

Ադամը եւ Եւան չպետք է անեին այն, ինչ արգելված էր իրենց: Այդ էր լինելու երջանկությունը, եւ այդ էր պայմանը, որ Աստված իրենց շարունակեր այցելել:

Սիրելի՛ քույրեր եւ եղբայրներ, այսօր մենք սկսում ենք քառասնօրյա մի ճամփորդություն: Բուն բարեկենդանի օրը մենք հիշում ենք մարդու՝ Աստծու հետ ներդաշնակության մեջ լինելը: Նրանք Աստծու հետ էին եւ վայելում էին լիարժեք, լիակատար երջանկություն: Այս քառասնօրյա շրջանում մենք պիտի հիշենք այն օրերը, երբ մարդիկ հեռացան Աստծուց, եւ ինքներս պիտի փորձենք այդ հեռավորությունը, այդ վիհը լցնել մեր աղոթքներով, մեր զրկանքներով: Այսօրվա քաղաքակրթությունը կառուցված է սպառման, վայելքի, ամեն ինչ ունենալու մոլուցքի վրա, մինչդեռ քրիստոնեական քաղաքակրթությունը կառուցվում է կամավոր զրկանքների վրա. կամավորաբար պետք է ինքդ քեզ զրկես այն ամենից, ինչը վնասում է քո քրիստոնեական կյանքին, ինչն անջրպետ է առաջացնում քո եւ Աստծու միջեւ: Այս քառասնօրյա շրջանում մենք պիտի փորձենք վերացնել այդ պատնեշը, պիտի փորձենք լցնել մեզ եւ Աստծուն բաժանող այդ անդունդը եւ հասնենք Տիրոջ Սուրբ Հարության տունին՝ վայելելու համար Տիրոջ ամբողջական ներկայությունը: Թող Աստված օրհնի մեզ այդ ճամփորդության մեջ, զորացնի, որպեսզի մենք այդ զրկանքները՝ կամավոր զրկանքները, քաղցրությամբ կրենք:

Տիրոջ օրհնությունն ամենքիս հետ թող լինի այժմ եւ հավիտյանս հավիտենից, ամեն: